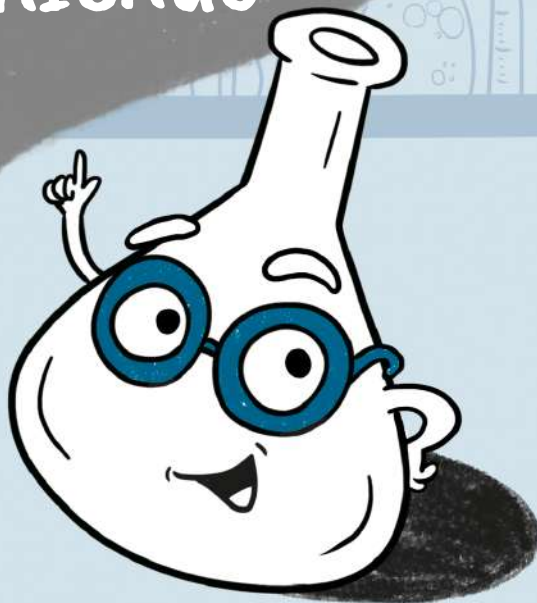

PAVOJINGŲ CHEMINIŲ
MEDŽIAGŲ VALDYMAS

NIEKO BAISIAUS

PAVOJINGŲ
CHEMINIŲ
MEDŽIAGŲ
VALDYMAS.
NIEKO BAIS AUS

Igyvendindami „LIFE Fit for REACH“ projektą siekėme sumažinti išmetamų teršalų kiekį pakeičiant pavojingas chemines medžiagas saugesnėmis ir efektyviai naudojant išteklius.

Padėjome daugiau nei 80 Baltijos šalių įmonių rasti, kaip geriau tvarkyti pavojingas medžiagas kasdieniniame darbe. Mes dalinomės patarimais ir padėjome rasti saugesnes alternatyvas ar technologinius sprendimus.

Projekto metu parengėme įvairių informacinių leidinių apie cheminių medžiagų valdymą. Didžioji dalis skirta sudėtingiems techniniams klausimams spręsti ar atsakyti į konkrečius klausimus inžineriniu lygmeniu.

Ši komiksų knygelė „Pavojingų cheminių medžiagų valdymas. Niekio baisaus“, turi kiek kitokį tikslą. Šiomis smagiomis, tačiau tiksliais iliustracijomis norime motyvuoti įmones pradėti keistis siekiant geriau apsaugoti darbuotojų ir klientų sveikatą bei kurti švaresnę aplinką. Knygelėje pateikiami įvairūs būdai, kaip naudoti mažiau arba visai nenaudoti pavojingų medžiagų. Kai kuriais atvejais tai galima pasiekti net ir minimaliomis pastangomis bei mažomis sąnaudomis. Pavojingų medžiagų valdymas gali būti „nieko baisaus“, jei žinote visus būtinus veiksmus. Mes norime jums pasakyti, kad tai nėra taip sunku, kaip jūs manote.

„LIFE Fit for REACH“ projektas skirtas daugiausia gamybos sektoriaus mažosioms ir vidutinėms įmonėms, tačiau šiuo leidiniu norime pasiekti įvairių veiklos rūšių ir dydžių įmones – nuo vieno žmogaus iki didelių korporacijų, nuo paslaugų teikėjo iki prekių gamintojo.

Mūsų komanda tikisi, kad mūsų patirtis, išreikšta šių gražių komiksų pavidalu, taps įkvėpimu žengti pirmuosius žingsnius pokyčių link savo įmonėje.

*Projekto vadovė Heidrun Fammler
Baltijos aplinkos forumas*

Autorės: Justė Kukučionė, Eglė Ruškutė, Antonia Reihlen

Redaktorė: Cassandra Carr Kaljo

Iliustratorė: Greta Alice

Dizainerė: Dovilė Alseikaitė

©LIFE Fit for REACH, 2020

INVENTORIUS

Greičiau!
Ką tik atvyko
potencialus klientas.
Jis nori sužinoti, ar
savo produkcijoje
naudojame SVHC
medžiagas. Planuoja
pas mus išleisti
nemažai
pinigų!

Oi! Tikrai kažkur čia
turėjau tą informaciją...
O gal kompiuteryje?

Radau!

Cheminių medžiagų ir mišinių inventorių padeda įmonėms apžvelgti, ką, kokiems produktams ir kuriose darbo vietose jie naudoja. Inventoriuje turi būti informacija ir apie mišinių sudedamąsias dalis, kad būtų galima stebėti (labai didelį) susirūpinimą keliančias medžiagas (SVHC) sudėtyje.

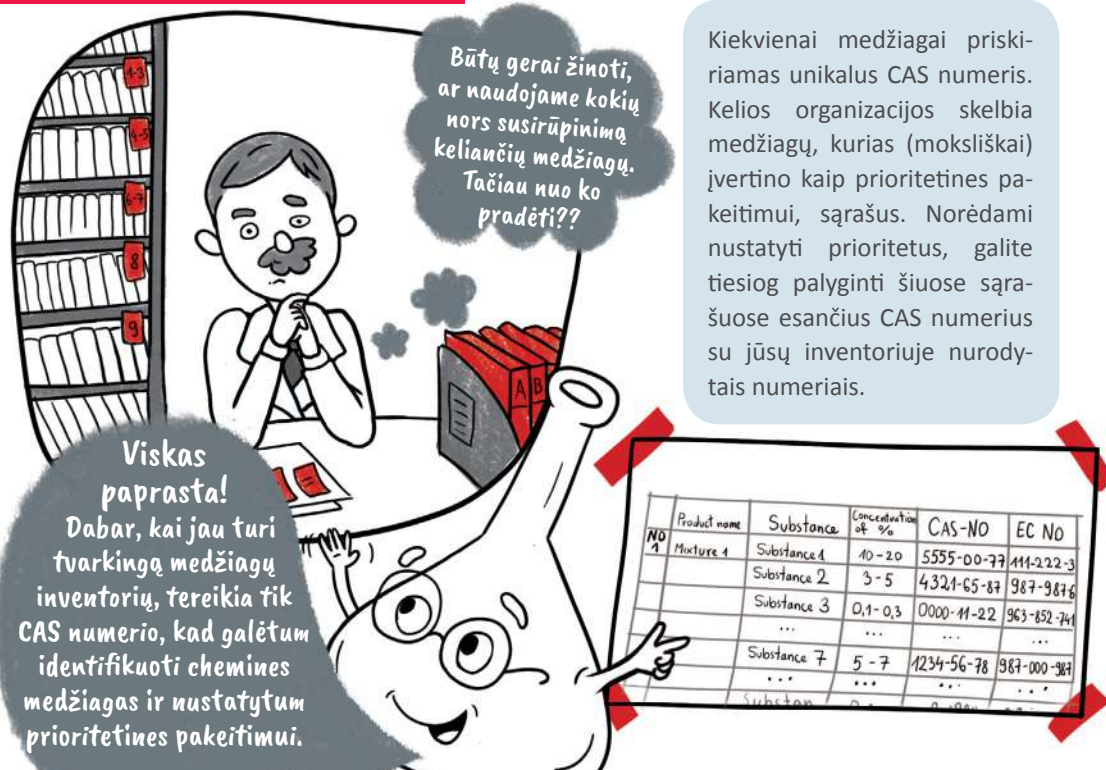
**Gal išprotėjai?!
Jau per vėlu.
Klientas laukė 20
minučių. Taip ir išvažiavo
nieko nepasėjęs!**

Visada būk
pasiruošęs. Išsikuopk
networką, pasiruošk
visų naudojamų medžiagų
inventorių ir turėk aiškią
sistemą, kur rasti šią
informaciją. Taip kitą
kartą užtruksi vos
minutę!

Inventoriaus pagalba palaikomas cheminių medžiagų valdymo procesas įmonės viduje, palengvinamas bendravimas su tiekėjais ir klientais, taip pat darbuotojų ir aplinkos apsaugos įstatymų įgyvendinimas.

KANDIDATŲ PAKEITIMUI NUSTATYMAS

Patikrinkite duomenų bazes:

- REACH reglamento kandidatiname autorizuotųjų medžiagų sąraše yra visos medžiagos, kurioms nacionalinės institucijos teikia pirmenybę keičiant ES lygiu, nes jos kelia labai didelį susirūpinimą (SVHC).

- „SinList“ yra pavojingų medžiagų, kurias organizacija „ChemSec“ įvertino ir nustatė kaip atitinkančias „Labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų“ (pagal REACH) kriterijus, tačiau joms oficialiai nebuvo teikiama pirmenybė dėl pakeitimo (bet gali būti ateityje), sąrašas.

ALTERNATYVŲ PAIEŠKA

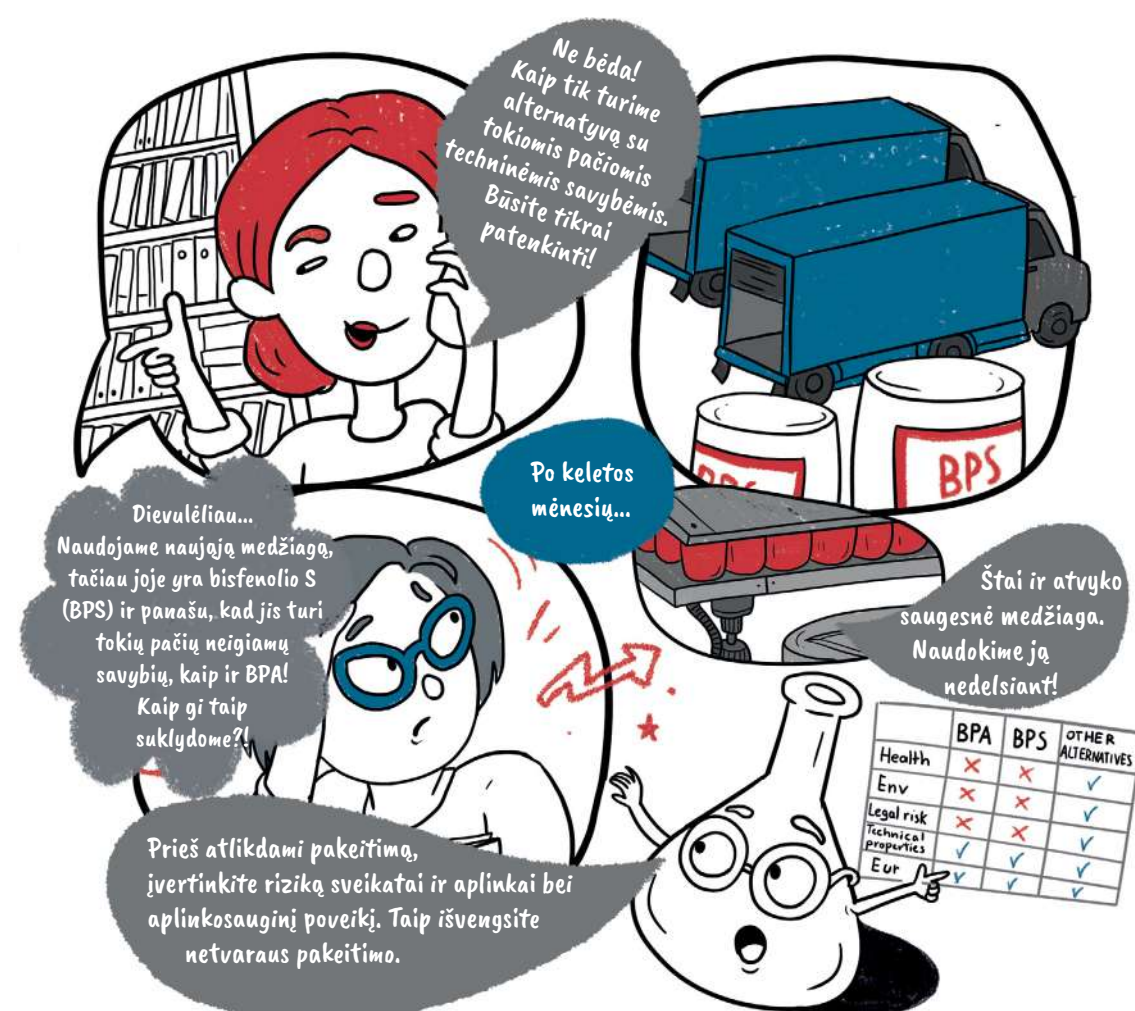

Kreipkitės į savo tiekėją kaip į partnerį kuriant ar keičiant produktus. Jis taip pat gali džiaugtis iš jūsų gavęs atsiliepimą apie savo gaminius ir sužinojęs apie naujų / alternatyvių produktų paklausą. Tik pranešus savo poreikius, kiti gali į juos reaguoti.

TVARUS PAKEITIMAS

Nuodugniai apžvelkite ir įvertinkite alternatyvų savybes bei su jomis susijusią riziką, prieš pradėdami jas naudoti. Pakeitimas bus tvarus tik jei alternatyva turi mažiau pavojingų savybių. Atkreipkite dėmesį, kad dažnai trūksta informacijos apie alternatyvų savybes ir tai gali apsunkinti sprendimų priėmimą.

Yra keli būdai ir įrankiai įvertinti alternatyvų saugumą. Vienas iš jų yra „SubSelect“ – mažoms ir vidutinėms įmonėms tinkama nemokama priemonė, padedanti apytiksliai palyginti alternatyvas. Kreipkitės į ekspertus, jei nesate tikri dėl alternatyvų keliamo pavojaus ir rizikos.

TECHNOLOGIJŲ KEITIMAS IR RIZIKOS MAŽINIMAS

Siaubas, kiek daug darbo. O ir jaučiuosi nekaip. O kad rasčiau geresnį ir greitesnį būdą šioms detalėms valyti...

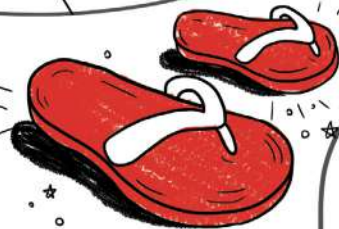
Kartais pavojingų medžiagų naudojimą galima sumažinti pakeičiant kitomis ar įdiegiant naujas technologijas, kurios atlieka tą pačią funkciją. Dažnai šiuo atveju baiminamasi didelių investicijų, tačiau visada verta pasitikrinti.

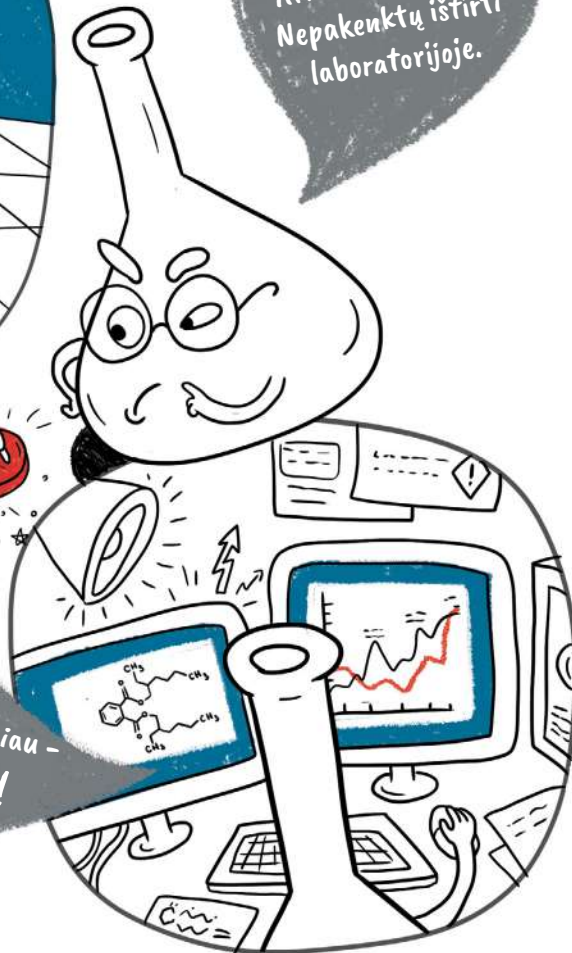
Šiuolaikinės technologijos ne visada yra itin brangios. Dažnai naudojant naują technologiją galima ne tik išvengti ar sumažinti pavojingų medžiagų naudojimą, bet ir padidinti proceso veiksmingumą bei efektyvumą.

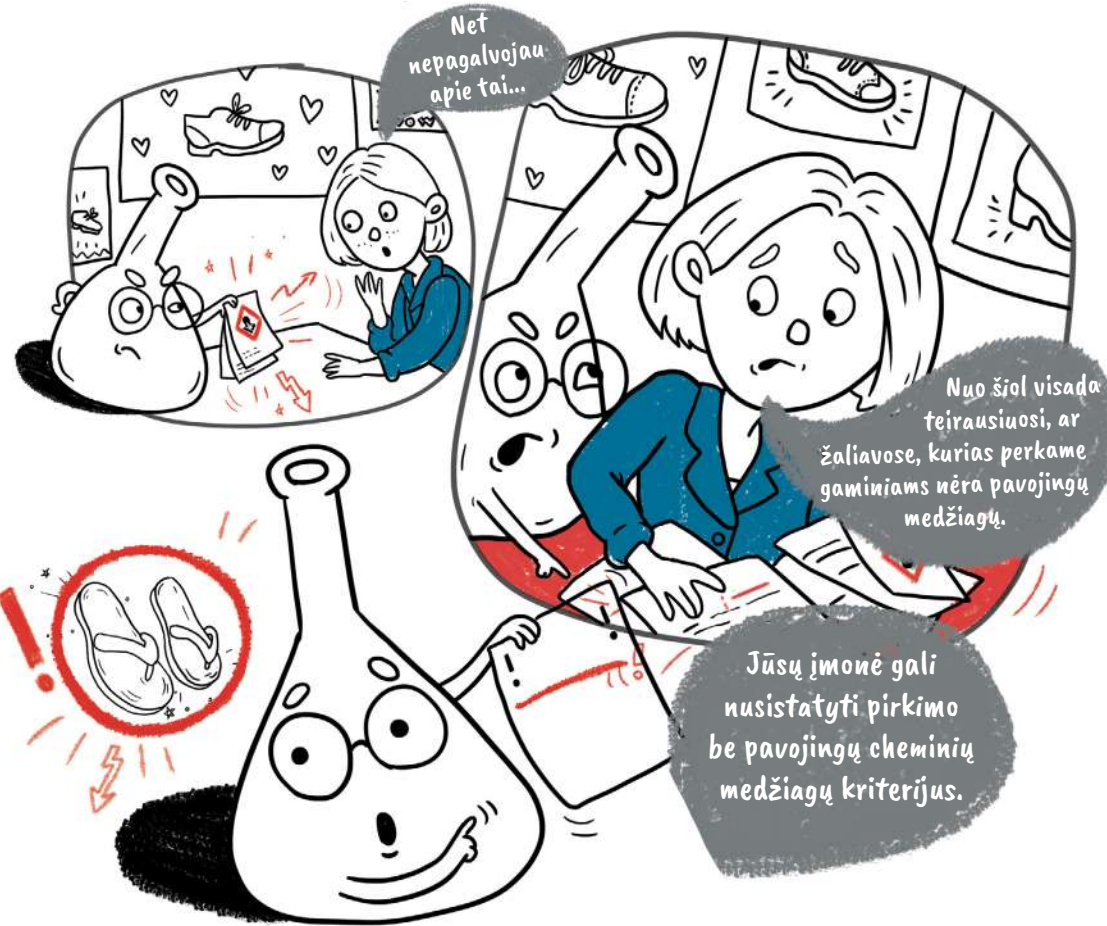
Hmm...
Atrodo įtartina...
Nepakenktų ištirti
laboratorijoje.

Taip ir numaniau -
ftalatai!

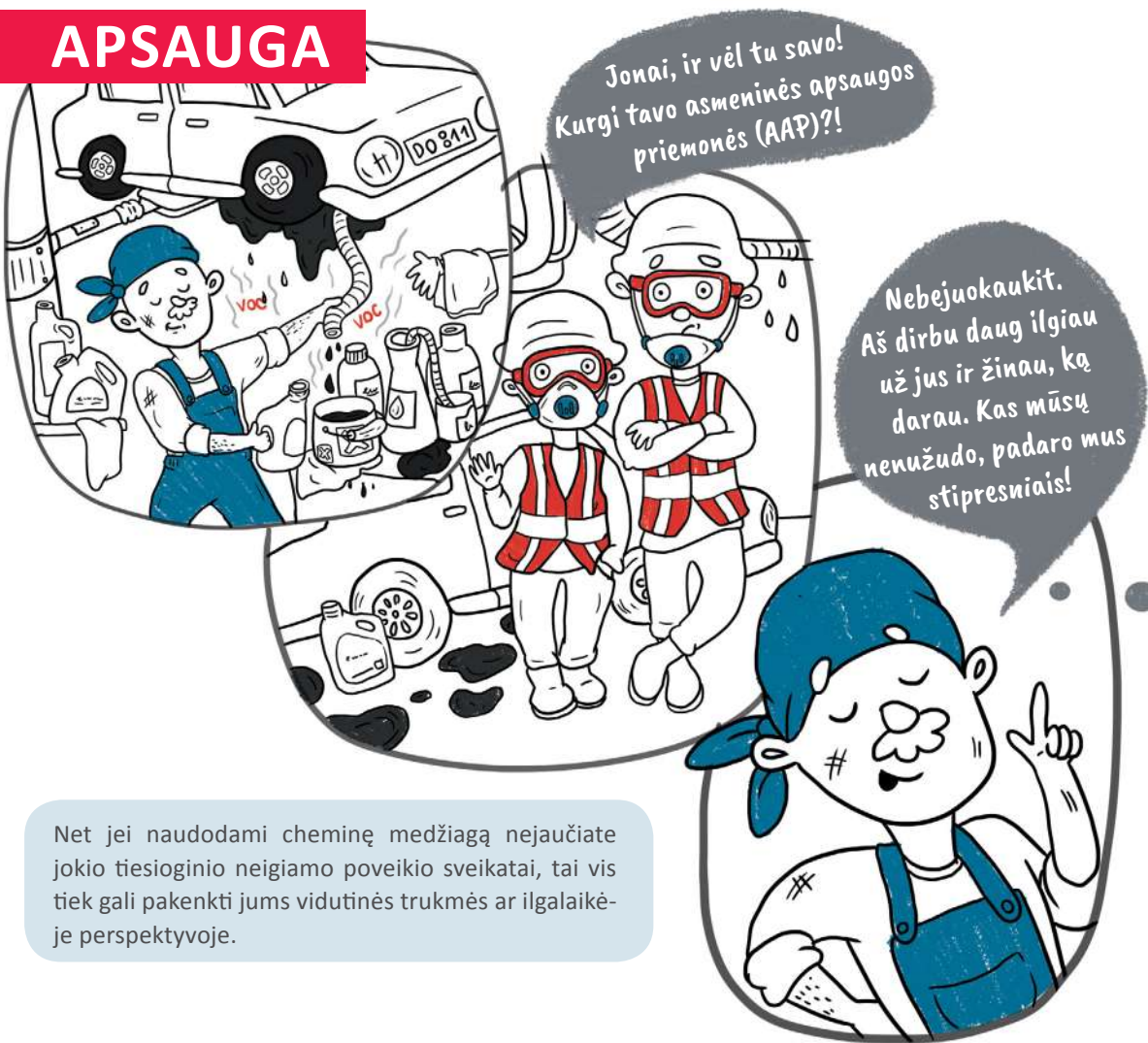
**TIEKIMO
GRANDINĖ**

Klauskite savo tiekėjo, ar jūsų naudojamos žaliavos ar produktai turi **labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų** (SVHC). Jei taip, pabandykite rasti kitų alternatyvų, kad šios cheminės medžiagos nepatektų į rinką. Tai pelnys jūsų klientų pasitikėjimą.

DARBUOTOJŲ

APSAUGA

Jei nepavyksta išvengti pavojingų cheminių medžiagų naudojimo ir neįmanoma išvengti jų poveikio techninėmis priemonėmis, tokiomis kaip vietinė ištraukiamoji ventiliacija ir panašiai, jūsų sveikatai apsaugoti reikia dėvėti asmenines apsaugos priemones (AAP). Patikrinkite rizikos valdymo kontrolės hierarchijos piramidę:

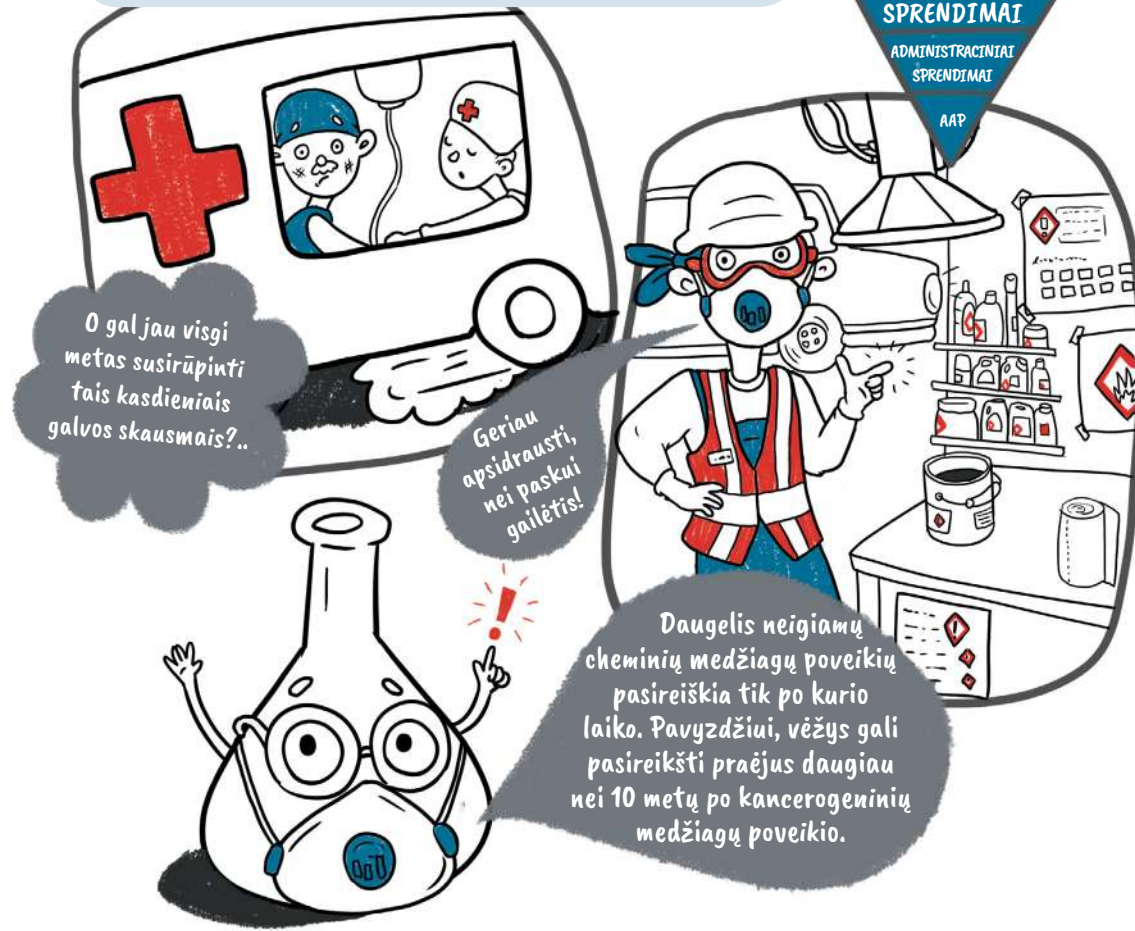
ATSIKASymas

PAKEITIMAS

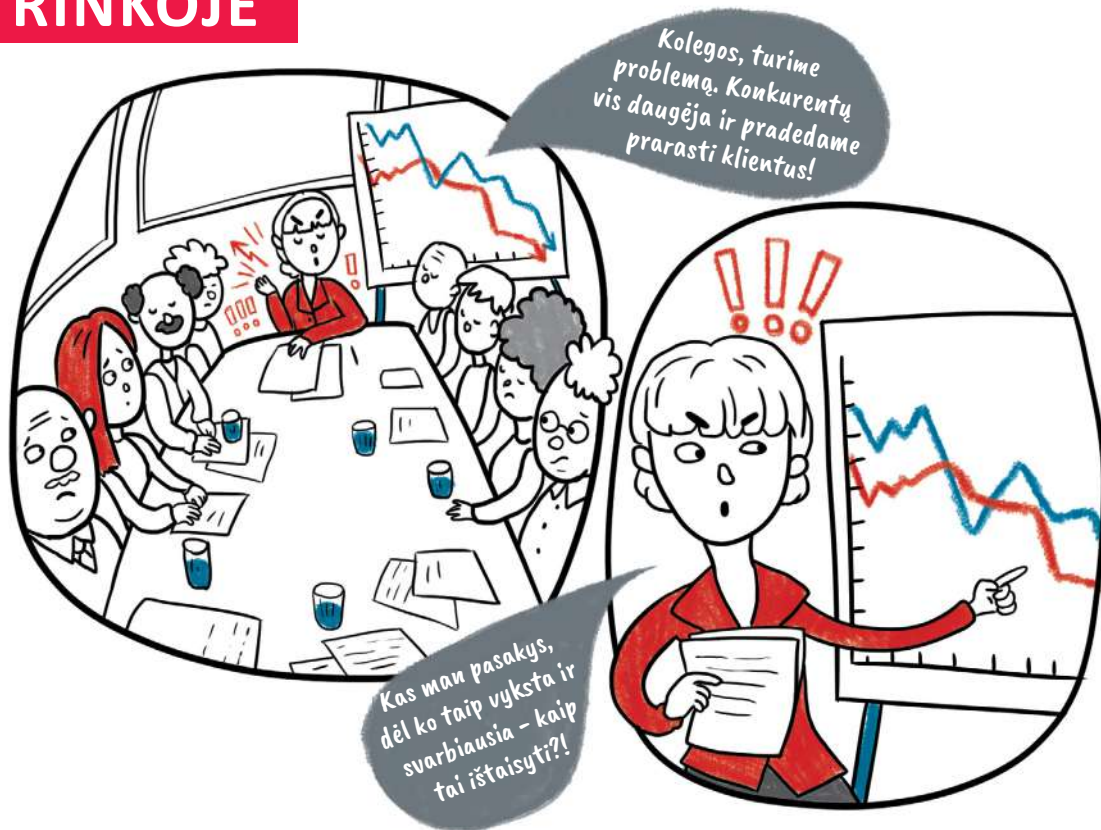
INŽINERINIAI
SPRENDIMAI

ADMINISTRACINIAI
SPRENDIMAI

AAP

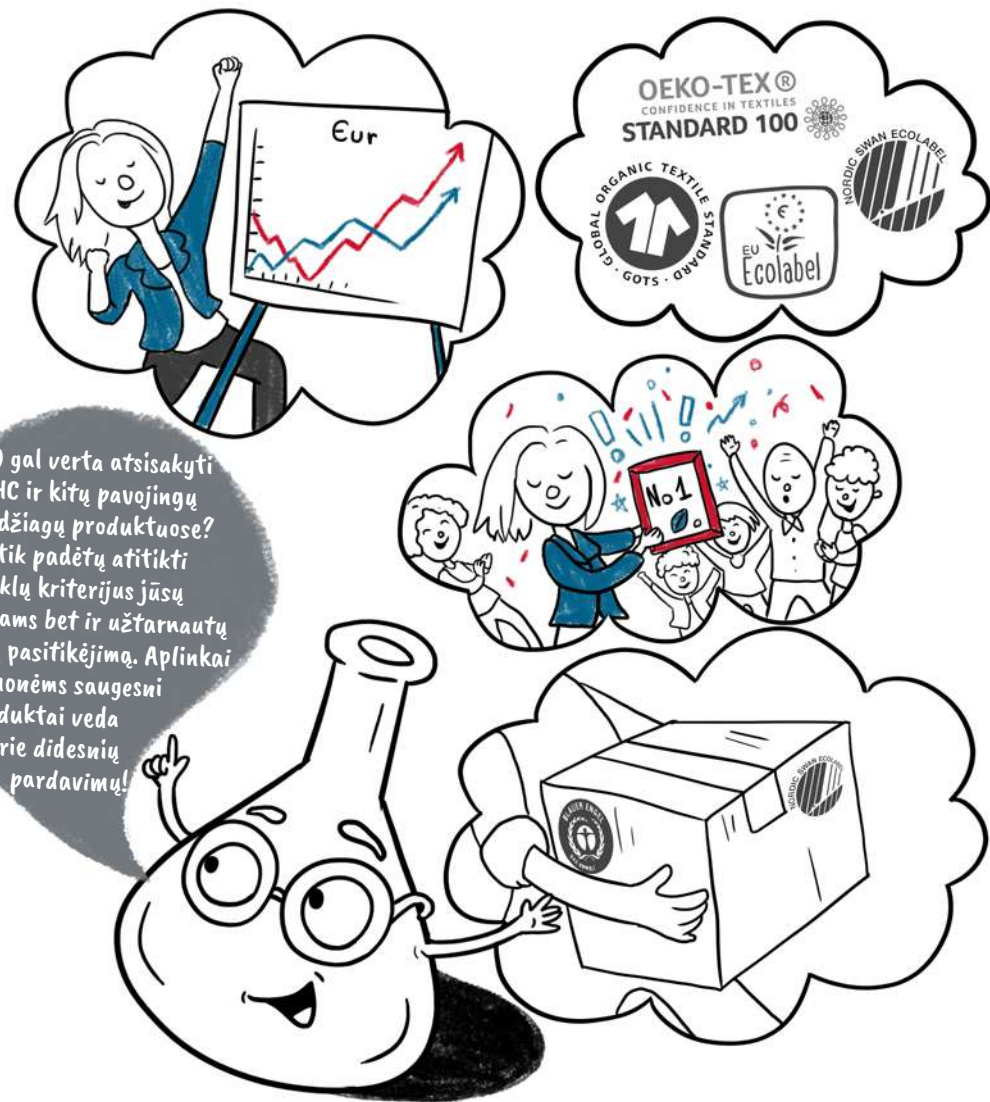

PRANAŠUMAS RINKOJE

Ilgauti pranašumą rinkoje galite keisdami nepageidaujamas chemines medžiagas bei gamindami žmonėms ir aplinkai saugesnius produktus. Tai gali pritraukti naujų klientų ir pelnyti visuomenės pasitikėjimą.

O gal verta atsisakyti SVHC ir kitų pavojingų medžiagų produktuose? Tai ne tik padėtų atitikti ecoženklių kriterijus jūsų gaminiams bet ir užtarnautų klientų pasitikėjimą. Aplinkai ir žmonėms saugesni produktai veda prie didesnių pardavimų!

NAUDINGOS NUORODOS

fitreach.eu/lt

Projekto LIFE FitForREACH tinklapis: pakeitimo pavyzdžiai, informacija įvairiomis cheminių medžiagų rizikos valdymo temomis, elektroninės priemonės ir leidiniai

fitreach.eu/lt/content/irankiai

- Cheminių medžiagų inventoriaus lentelės pavyzdys
- Saugos duomenų lapų (SDL) kontrolinis sąrašas kokybei vertinti
- SubSelect – įrankis cheminėms medžiagoms ir mišiniams įvertinti ir palyginti

echa.europa.eu/lt/candidate-list-table

Labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų sąrašas (SVHC)

sinlist.chemsec.org

Substitute It Now sąrašas (SinList)

subsportplus.eu

Pakeitimo atvejų duomenų bazė bei kita naudinga informacija

marketplace.chemsec.org

Saugesnių pavojingų cheminių medžiagų alternatyvų duomenų bazė

LIFE / FIT FOR REACH

Projektą „Pavojingų cheminių medžiagų pakeitimo įgyvendinimas Lietuvos, Latvijos ir Estijos mažose/vidutinėse pramonės įmonėse“ (LIFE Fit for REACH, Nr. LIFE14ENV/LV000174) dalinai finansuoja Europos Sąjungos LIFE programa ir LR Aplinkos apsaugos ministerija.

2020